C/2025/4418

29.8.2025 г.

Становище на Европейския комитет на регионите

Пазарни правила и мерки за подпомагане в лозаро-винарския сектор

(C/2025/4418)

Главен докладчик:	Roberto CIAMBETTI (IT/ЕКР), председател на Областния съвет на Венето
Отправен документ:	Предложение за Регламент на Европейския парламент и на Съвета за изменение на регламенти (ЕС) № 1308/2013, (ЕС) 2021/2115 и (ЕС) № 251/2014 по отношение на някои пазарни правила и мерки за секторно подпомагане в лозаро-винарския сектор и за ароматизирани лозаро-винарски продукти COM(2025) 137 final

I. ПРЕПОРЪКИ ЗА ИЗМЕНЕНИЯ

Изменение 1

Предложение за регламент

Съображение 15 а (ново)

Текст, предложен от Европейската комисия	Изменение на КР
	(15 а) Държавите членки имат право в своите стратегически планове да избират интервенции за събиране на реколтата на зелено в лозаро-винарския сектор. Предвид ситуацията, пред която е изправен лозаро-винарският сектор, и структурната криза в някои региони и държави членки е целесъобразно също така да се предвиди възможността държавите членки да включат изкореняването и дестилацията като доброволни кризисни мерки. Този вариант ще предложи обща рамка, ще предотврати нарушаване на конкуренцията и ще гарантира еднакви условия на конкуренция.

Изменение 2

Предложение за регламент

Съображение 15 б (ново)

Текст, предложен от Европейската комисия	Изменение
	Лозаро-винарският сектор разчита в голяма степен на работна ръка, наемана за кратки периоди от време. В съответствие с разпоредбите относно предварителните условия в социалната сфера, въведени в общата селскостопанска политика (ОСП) за периода 2023—2027 г., е важно държавите членки да бъдат насърчавани да наблюдават спазването на стандартите за безопасност и приобщаващите и подходящи условия на труд, включително от икономическа гледна точка, както в лозарството, така и в преработвателните дейности;

Изменение 3

Предложение за регламент

Съображение 22

Текст, предложен от Европейската комисия	Изменение на КР
За да се адаптира към пазарните тенденции и да се използват ефективни пазарни възможности, максималната продължителност на подпомагането за дейности по популяризиране и комуникация, извършвани в трети държави във връзка с консолидирането на пазарните възможности, следва да бъде удължена от три на пет години.	За да се адаптира към пазарните тенденции и да се използват ефективни пазарни възможности, максималната продължителност на подпомагането за дейности по популяризиране и комуникация, извършвани в трети държави във връзка с консолидирането на пазарните възможности, следва да бъде удължена от три на пет години***, като същевременно се предлага възможност за удължаване на тези операции за още един петгодишен период с цел консолидиране на пазарите. Когато се разглеждат операции за популяризиране и комуникация, насочени към трети държави, е уместно да се прави разграничение между различните пазари в рамките на една и съща държава.***

Изменение 4

Предложение за регламент

Съображение 24

Текст, предложен от Европейската комисия	Изменение на КР
За да се окаже допълнителна подкрепа на производителите по отношение на смекчаването на последиците от изменението на климата и адаптирането към него, е целесъобразно да се предвиди възможност държавите членки да увеличат максималната финансова помощ от Съюза за инвестиции, преследващи тази цел, до 80 % от допустимите инвестиционни разходи.	За да се окаже допълнителна подкрепа на производителите по отношение на смекчаването на последиците от изменението на климата и адаптирането към него, е целесъобразно да се предвиди възможност държавите членки да увеличат максималната финансова помощ от Съюза за инвестиции ***и за преструктуриране и конверсия на лозята***, преследващи тази цел, до 80 % от допустимите инвестиционни разходи. ***Подпомагането също така би трябвало да отдава приоритет на агроекологичните практики и стратегиите за диверсификация, които изграждат дългосрочна устойчивост, като например улавяне на въглерод в почвите, смесено отглеждане на култури, повторно използване на водата и устойчиви на суша сортове, особено в средиземноморските и най-отдалечените региони.***

Изменение 5

Предложение за регламент

Член 1, параграф 1

Член 62, параграф 3, алинея 2а нова

Текст, предложен от Европейската комисия	Изменение на КР
	В случаите на непреодолима сила и извънредни обстоятелства, определени в член 3, параграф 1 от Регламент (ЕС) 2021/2116, срокът на валидност на разрешенията, посочени в параграф 1, издадени в съответствие с член 64, може да бъде удължен до дванадесет месеца след първоначалната дата на изтичане на срока им на валидност.

Изменение 6

Предложение за регламент

Член 1, параграф 2

Член 63, параграф 2, алинея 3 нова

Текст, предложен от Европейската комисия	Изменение на КР
	Държавите членки могат да определят критерии за разпределянето и управлението на разрешенията за нови лозови насаждения, за да се избегне увеличаването на лозарските площи в региони и пазарни сегменти, в които има предпоставки за свръхпредлагане, и да се продължи да се дава приоритет на вината с пазарни възможности, в съответствие с техните национални секторни стратегии и кризисните мерки, разрешени за тези площи.

Изменение 7

Предложение за регламент

Член 1, параграф 2

Член 63, параграф 2, буква в)

Текст, предложен от Европейската комисия	Изменение на КР
в) да ограничат издаването на разрешения за нови лозови насаждения на регионално равнище за конкретни райони, в които в обосновани кризисни случаи са били приложени национални или съюзни мерки относно дестилацията на вино, събирането на реколтата на зелено или изкореняването.	в) да ограничат издаването на разрешения за нови лозови насаждения на регионално равнище за конкретни райони, в които в обосновани кризисни случаи са били приложени национални или съюзни мерки относно дестилацията на вино, събирането на реколтата на зелено или изкореняването. ***За да се избегне необосноваността прибягване до събиране на реколтата на зелено, трябва да се установят ясни, лесно приложими и проверими критерии за определяне кога гроздовете се считат за узрели.***
За целите на буква в) „събиране на реколтата на зелено“ означава пълното унищожаване или отстраняване на гроздовете, докато все още не са узрели, като по този начин добивът от съответната площ се свежда до нулев, без небране на реколтата, което представлява оставяне на грозде с търговско качество върху насажденията в края на нормалния производствен цикъл. Държавите членки, които ограничават издаването на разрешения за нови лозови насаждения на регионално равнище в съответствие с първа алинея, буква б) или в), могат да изискват тези разрешения да се използват в тези региони.“;	За целите на буква в) „събиране на реколтата на зелено“ означава пълното унищожаване или отстраняване на гроздовете, докато все още не са узрели, като по този начин добивът от съответната площ се свежда до нулев, без небране на реколтата, което представлява оставяне на грозде с търговско качество върху насажденията в края на нормалния производствен цикъл. Държавите членки, които ограничават издаването на разрешения за нови лозови насаждения на регионално равнище в съответствие с първа алинея, буква б) или в), могат да изискват тези разрешения да се използват в тези региони.“;

Изменение 8

Предложение за регламент

Член 1, параграф 3, член 66, параграф 3, втора алинея

Текст, предложен от Европейската комисия	Изменение
„Държава членка може също така да обвърже предоставянето на разрешенията за презасаждане, посочени в параграф 1, с едно или повече от следните условия:	„Държава членка може също така да обвърже предоставянето на разрешенията за презасаждане, посочени в параграф 1, с едно или повече от следните условия:
а) разрешението да се използва в същия географски район, в който са се намирали съответните изкоренени лозя, където поддържането на лозарството в този географски район е оправдано от социално-икономически или екологични съображения,	а) разрешението да се използва в същия географски район, в който са се намирали съответните изкоренени лозя, където поддържането на лозарството в този географски район е оправдано от социално-икономически или екологични съображения,
б) ***да се използват само сортове и производствени методи, които не увеличават средния добив в сравнение с изкорененитe лозя, или само традиционни сортове и производствени методи в даден регион, когато съответната изкоренена площ се намира в производствен регион, който държавата членка е определила като засегнат от структурен дисбаланс на пазара, или***	б) разрешението да не се използва в производствен район, различен от този, в който се намира района с изкоренени лозя, когато държавата членка е определила този различен производствен регион като засегнат от структурен дисбаланс на пазара.“
в) разрешението да не се използва в производствен район, различен от този, в който се намира района с изкоренени лозя, когато държавата членка е определила този различен производствен регион като засегнат от структурен дисбаланс на пазара.“	

Изложение на мотивите

Отрицателно се оценява предложението сред условията за предоставяне на разрешения за презасаждане да се включи възможността държавите членки да го ограничат до определени сортове, като се има предвид, че това е твърде много.

Изменение 9

Предложение за регламент

Член 1, параграф 5

Член 119 — параграф 1

Текст, предложен от Европейската комисия	Изменение на КР
1. Етикетирането и представянето на продуктите, посочени в приложение VII, част II, точки 1—11, 13, 15 и 16, които се предлагат на пазара в Съюза или са предназначени за износ, съдържат следните задължителни данни:	1. Етикетирането и представянето на продуктите, посочени в приложение VII, част II, точки 1—11, 13, 15 и 16, които се предлагат на пазара в Съюза или са предназначени за износ, съдържат следните задължителни данни:
а) обозначение на категорията лозаро-винарски продукт в съответствие с приложение VII, част II. За категориите лозаро-винарски продукти, определени в приложение VII, част II, точка (1) и точки (4) — (9),	а) обозначение на категорията лозаро-винарски продукт в съответствие с приложение VII, част II. За категориите лозаро-винарски продукти, определени в приложение VII, част II, точка (1) и точки (4) — (9), когато за целия

Текст, предложен от Европейската комисия	Изменение на КР
когато за целия продукт или за част от продукта е приложена обработка за намаляване на алкохолното съдържание в съответствие с приложение VIII, част I, раздел Д, наименованието на категорията се придружава от:	продукт или за част от продукта е приложена обработка за намаляване на алкохолното съдържание в съответствие с приложение VIII, част I, раздел Д, наименованието на категорията се придружава от:
i) ***терминът*** „без съдържание на алкохол“, ако действителното алкохолно съдържание на продукта не надвишава 0,5 обемни процента; придружено от израза „0,0 %“, ако действителното алкохолно съдържание на продукта не надвишава 0,05 обемни процента;	i) ***термините „с намалено алкохолно съдържание“, „без алкохол“ или*** „без съдържание на алкохол“, ако действителното алкохолно съдържание на продукта не надвишава 0,5 обемни процента; ***алтернативно, може да бъде*** придружено от израза „0,0 %“, ако действителното алкохолно съдържание на продукта не надвишава 0,05 обемни процента;
ii) терминът ***„нискоалкохолен“***, ако действителното алкохолно съдържание на продукта е над 0,5 обемни процента и е най-малко 30 % под минималното действително алкохолно съдържание на категорията преди намаляване на алкохолното съдържание.	ii) терминът ***„с частично намалено алкохолно съдържание“***, ако действителното алкохолно съдържание на продукта е над 0,5 обемни процента и е най-малко 30 % под минималното действително алкохолно съдържание на категорията преди намаляване на алкохолното съдържание.

Изложение на мотивите

Терминът „с намалено алкохолно съдържание“ е неточен освен ако не се използва заедно със „с частично намалено алкохолно съдържание“. Упоменаването на „с най-малко 30 % под...“ е необходимо като референтна правна рамка; в противен случай минималното намаление от половин процент вече би се считало за намалено алкохолно съдържание.

Изменение 10

Предложение за регламент

Член 1, параграф 7

Член 167, параграф 1, първа алинея

Текст, предложен от Европейската комисия	Изменение
„1 За да се подобри и стабилизира функционирането на общия пазар на вина, включително грозде, мъст и вина, от които те са произведени, държавите членки производителки могат да определят правила за предлагане на пазара с цел регулиране на предлагането, включително определяне на максимални добиви и правила за управление на запасите. Държавите членки вземат предвид предложенията, приети от ***организации на*** производители, признати съгласно ***членове 152 и 154***, или от междубраншови организации, признати съгласно членове 157 и 158, когато тези организации се считат за представителни за лозаро-винарския сектор в съответствие с член 164, параграф 3 в икономическата област или области, в които се планира да се прилагат правилата.“.	„1 За да се подобри и стабилизира функционирането на общия пазар на вина, включително грозде, мъст и вина, от които те са произведени, държавите членки производителки могат да определят правила за предлагане на пазара с цел регулиране на предлагането, включително определяне на максимални добиви и правила за управление на запасите. Държавите членки вземат предвид предложенията, приети от ***групи*** производители, признати съгласно ***член 33 от Регламент (ЕС) № 2024/1143,*** или от междубраншови организации, признати съгласно членове 157 и 158, когато тези организации се считат за представителни за лозаро-винарския сектор в съответствие с член 164, параграф 3 в икономическата област или области, в които се планира да се прилагат правилата.“.

Изменение 11

Предложение за регламент

Член 1, параграф 8

Член 216, параграф 1, алинея 3

Текст, предложен от Европейската комисия	Изменение на КР
Плащанията, посочени в първа алинея, не надвишават разходите за продукта, когато е приложимо, и за съответната операция, плюс стимул за участие в такава операция, за да се даде възможност за справяне с кризата.	Плащанията, посочени в първа алинея, не надвишават разходите за продукта, когато е приложимо, и за съответната операция, плюс стимул за участие в такава операция, за да се даде възможност за справяне с кризата. ***Бенефициерите на средства, отпуснати за кризисните мерки, посочени в настоящия параграф, не отговарят на условията за получаване на подпомагане за същите мерки за събиране на реколтата на зелено, дестилация или изкореняване съгласно член 58, параграф 1, буква в) от Регламент (ЕС) 2021/2115, прилагани върху същите хектари.***

Изменение 12

Предложение за регламент

Член 1, параграф 9

Приложение VII, част II, алинея 2 (нова)

Текст, предложен от Европейската комисия	Изменение на КР
Лозаро-винарските продукти от категориите, посочени в точки (4) ***и (7)***, могат ***също така*** да бъдат получени ***съответно*** чрез вторична ферментация ***или*** добавяне на въглероден диоксид към вината с намалено или частично намалено алкохолно съдържание, посочени в точка 1.	Лозаро-винарските продукти от категориите, посочени в ***i)*** точки (4), ***(5) и (8)***, могат да бъдат получени чрез вторична ферментация ***на вина с напалено или частично намалено алкохолно съдържание, посочени в точка (1)*** ***ii)*** ***точки (7) и (9), могат да бъдат получени чрез*** добавяне на въглероден диоксид към вината с намалено или частично намалено алкохолно съдържание, посочени в точка (1) ***iii) препоръчва допълнителна оценка на въздействието върху околната среда на процесите на двойно напаляване на алкохолното съдържание, при които необходимостта от енергия и ресурси е по-голяма.***

Изменение 13

Предложение за регламент

Член 3, параграф 1

Приложение VII, част II, алинея 2 (нова)

Текст, предложен от Европейската комисия	Изменение
Член 58, параграф 1 се изменя, както следва:	Член 58, параграф 1 се изменя, както следва:
а) точка i) се заменя със следното:	а) точка i) се заменя със следното:
„i) действия, предприети от междубраншови организации, признати от държавите членки в лозаро-винарския сектор в съответствие с Регламент (ЕС) № 1308/2013, или от групи	„i) действия, предприети от междубраншови организации, признати от държавите членки в лозаро-винарския сектор в съответствие с Регламент (ЕС) № 1308/2013, или от групи производители,

Текст, предложен от Европейската комисия	Изменение
производители, които управляват защитени наименования за произход и защитени географски указания в съответствие с Регламент (ЕС) 2024/1143*, насочени към подобряване на репутацията на лозята в Съюза чрез насърчаване на винения туризъм в производствените райони;	които управляват защитени наименования за произход и защитени географски указания в съответствие с Регламент (ЕС) 2024/1143* ***или от отделни земеделски стопанства***, насочени към подобряване на репутацията на лозята в Съюза чрез насърчаване на винения туризъм в производствените райони;
б) след първа алинея се вмъква следната втора алинея: „За целите на първа алинея, буква а) държавите членки могат да установят в своите стратегически планове по ОСП специфични агрономически, лозарски или други видове условия, с които се гарантира, че няма увеличение на добива за лозята, предмет на този вид интервенции, след конверсията на сортовете, промяна на местонахождението на лозята***, презасаждането на лозята или подобряването на техниките за управление на лозята***.“;	б) ***нова подточка се добавя в параграф 1: „н) доброволно изкореняване на лоза“;***
в) втората алинея става трета алинея и се заменя със следното: „Първа алинея, буква к) се прилага само за вината със защитено наименование за произход или защитено географско указание или за вината с обозначение на винения сорт лоза. Операциите за популяризиране и комуникация, насочени към консолидиране на пазарните възможности, са с максимална продължителност пет години, която не подлежи на удължаване, и се отнасят само до схемите за качество на Съюза, които обхващат наименованията за произход и географските указания.“;	***в)*** след първа алинея се вмъква следната втора алинея: „За целите на първа алинея, буква а) държавите членки могат да установят в своите стратегически планове по ОСП специфични агрономически, лозарски или други видове условия, с които се гарантира, че няма увеличение на добива за лозята, предмет на този вид интервенции, след конверсията на сортовете ***или*** промяна на местонахождението на лозята. ***Тази проверка може да се извърши още в контекста на оценката на допустимостта на нaмесата.“;***
	г) втората алинея става трета алинея и се заменя със следното: „Първа алинея, буква к) се прилага само за вината със защитено наименование за произход или защитено географско указание или за вината с обозначение на винения сорт лоза. Операциите за популяризиране и комуникация, насочени към консолидиране на пазарните възможности, са с максимална продължителност пет години, която не подлежи на удължаване, и се отнасят само до схемите за качество на Съюза, които обхващат наименованията за произход и географските указания.“;

Изменение 14

Предложение за регламент

Член 3, параграф 2

Приложение VII, част II, алинея 2 (нова)

Текст, предложен от Европейската комисия	Изменение
2) Член 59 се изменя, както следва:	2) Член 59 се изменя, както следва:
а) параграф 2 се заменя със следното:	а) параграф 2 се заменя със следното:
„2. Финансовата помощ от Съюза за инвестиции, посочени в член 58, параграф 1, първа алинея, буква б), не надвишава:	„2. Финансовата помощ от Съюза за инвестиции, посочени в член 58, параграф 1, първа алинея, буква б), не надвишава:
а) 50 % от допустимите разходи за инвестиции в по-слабо развити региони;	а) 50 % от допустимите разходи за инвестиции в по-слабо развити региони;

Текст, предложен от Европейската комисия	Изменение
б) 40 % от допустимите разходи за инвестиции в региони, различни от по-слабо развитите региони;	б) 40 % от допустимите разходи за инвестиции в региони, различни от по-слабо развитите региони;
в) 75 % от допустимите разходи за инвестиции в най-отдалечените региони;	в) 75 % от допустимите разходи за инвестиции в най-отдалечените региони;
г) 65 % от допустимите разходи за инвестиции в малките острови в Егейско море. Финансовата помощ от Съюза при максималните стойности, посочени в първата алинея, се отпуска само на микро-, малки и средни предприятия по смисъла на Препоръка 2003/361/ЕО на Комисията и на ***организации на производители, признати съгласно Регламент (ЕС) № 1308/2013***. Тя обаче може да се отпуска на всички предприятия в най-отдалечените региони и на всички предприятия на малките острови в Егейско море. За предприятия, различни от организации на производители, признати съгласно Регламент (ЕС) № 1308/2013, които не са включени в приложното поле на член 2, параграф 1 от приложението към Препоръка 2003/361/ЕО, и които имат по-малко от 750 служители или годишен оборот по-малък от 200 млн. евро, максималните равнища на финансовата помощ от Съюза, определени в първата алинея, се съкращават наполовина. Чрез дерогация от първа алинея финансовата помощ от Съюза за инвестиции, посочени в член 58, параграф 1, първа алинея, буква б), може да бъде увеличена до 80 % от допустимите инвестиционни разходи за инвестиции, свързани с целта за принос към смекчаване на изменението на климата и адаптирането към него, посочена в член 57, буква б). Финансова помощ от Съюза не се отпуска на предприятия в затруднено положение по смисъла на съобщението на Комисията, озаглавено „Насоки за държавна помощ за оздравяване и преструктуриране на нефинансови предприятия в затруднено положение“.“	г) 65 % от допустимите разходи за инвестиции в малките острови в Егейско море. Финансовата помощ от Съюза при максималните стойности, посочени в първата алинея, се отпуска само на микро-, малки и средни предприятия по смисъла на Препоръка 2003/361/ЕО на Комисията***, както*** и на ***кооперации и други сдружения***. Тя обаче може да се отпуска на всички предприятия в най-отдалечените региони и на всички предприятия на малките острови в Егейско море. За предприятия, различни от организации на производители, признати съгласно Регламент (ЕС) № 1308/2013, които не са включени в приложното поле на член 2, параграф 1 от приложението към Препоръка 2003/361/ЕО, и които имат по-малко от 750 служители или годишен оборот по-малък от 200 млн. евро, максималните равнища на финансовата помощ от Съюза, определени в първата алинея, се съкращават наполовина. Чрез дерогация от първа алинея финансовата помощ от Съюза за инвестиции, посочени в член 58, параграф 1, първа алинея, буква б), може да бъде увеличена до 80 % от допустимите инвестиционни разходи за инвестиции, свързани с целта за принос към смекчаване на изменението на климата и адаптирането към него, посочена в член 57, буква б). Финансова помощ от Съюза не се отпуска на предприятия в затруднено положение по смисъла на съобщението на Комисията, озаглавено „Насоки за държавна помощ за оздравяване и преструктуриране на нефинансови предприятия в затруднено положение“.“
б) в параграф 4 се добавя следната алинея:	б) в параграф 4 се добавя следната алинея:
„Финансовата помощ от Съюза за инвестиции, посочени в член 58, параграф 1, първа алинея, буква м), обаче може да бъде увеличена до 80 % от допустимите разходи за инвестиции, свързани с целта за принос към смекчаването на изменението на климата и адаптирането към него, посочена в член 57, буква б).“;	„Финансовата помощ от Съюза за инвестиции, посочени в член 58, параграф 1, първа алинея, буква м), обаче може да бъде увеличена до 80 % от допустимите разходи за инвестиции, свързани с целта за принос към смекчаването на изменението на климата и адаптирането към него, посочена в член 57, буква б).“;
в) параграф 6 се заменя със следното:	в) параграф 6 се заменя със следното:
„6. Финансовата помощ от Съюза за иновации, посочени в член 58, параграф 1, първа алинея, буква д), не надвишава:	„6. Финансовата помощ от Съюза за иновации, посочени в член 58, параграф 1, първа алинея, буква д), не надвишава:
а) 50 % от допустимите разходи за инвестиции в по-слабо развити региони;	а) 50 % от допустимите разходи за инвестиции в по-слабо развити региони;
б) 40 % от допустимите разходи за инвестиции в региони, различни от по-слабо развитите региони;	б) 40 % от допустимите разходи за инвестиции в региони, различни от по-слабо развитите региони;
в) 80 % от допустимите разходи за инвестиции в най-отдалечените региони;	в) 80 % от допустимите разходи за инвестиции в най-отдалечените региони;

Текст, предложен от Европейската комисия	Изменение
г) 65 % от допустимите разходи за инвестиции в малките острови в Егейско море. Финансовата помощ от Съюза при максималните стойности, посочени в първата алинея, се отпуска само на микро-, малки и средни предприятия по смисъла на Препоръка 2003/361/ЕО на Комисията и на организации на производители, признати съгласно Регламент (ЕС) № 1308/2013. Тя обаче може да се отпуска на всички предприятия в най-отдалечените региони и на всички предприятия на малките острови в Егейско море. За предприятия, различни от организации на производители, признати съгласно Регламент (ЕС) № 1308/2013, които не са включени в приложното поле на член 2, параграф 1 от приложението към Препоръка 2003/361/ЕО, и които имат по-малко от 750 служители или годишен оборот по-малък от 200 млн. евро, максималните равнища на финансовата помощ от Съюза, определени в първата алинея, се съкращават наполовина. Чрез дерогация от първа алинея финансовата помощ от Съюза за инвестиции, посочени в член 58, параграф 1, първа алинея, буква д), може да бъде увеличена до 80 % от допустимите инвестиционни разходи за инвестиции, свързани с целта за принос към смекчаването на изменението на климата и адаптирането към него, посочена в член 57, буква б). Финансова помощ от Съюза не се отпуска на предприятия в затруднено положение по смисъла на съобщението на Комисията, озаглавено „Насоки за държавна помощ за оздравяване и преструктуриране на нефинансови предприятия в затруднено положение“.“	г) 65 % от допустимите разходи за инвестиции в малките острови в Егейско море. Финансовата помощ от Съюза при максималните стойности, посочени в първата алинея, се отпуска само на микро-, малки и средни предприятия по смисъла на Препоръка 2003/361/ЕО на Комисията и на организации на производители, признати съгласно Регламент (ЕС) № 1308/2013. Тя обаче може да се отпуска на всички предприятия в най-отдалечените региони и на всички предприятия на малките острови в Егейско море. За предприятия, различни от организации на производители, признати съгласно Регламент (ЕС) № 1308/2013, които не са включени в приложното поле на член 2, параграф 1 от приложението към Препоръка 2003/361/ЕО, и които имат по-малко от 750 служители или годишен оборот по-малък от 200 млн. евро, максималните равнища на финансовата помощ от Съюза, определени в първата алинея, се съкращават наполовина. Чрез дерогация от първа алинея финансовата помощ от Съюза за инвестиции, посочени в член 58, параграф 1, първа алинея, буква д), може да бъде увеличена до 80 % от допустимите инвестиционни разходи за инвестиции, свързани с целта за принос към смекчаването на изменението на климата и адаптирането към него, посочена в член 57, буква б). Финансова помощ от Съюза не се отпуска на предприятия в затруднено положение по смисъла на съобщението на Комисията, озаглавено „Насоки за държавна помощ за оздравяване и преструктуриране на нефинансови предприятия в затруднено положение“.“

Изложение на мотивите

Всички организации на производители, а не само признатите — т.е. всички сдружения на производители — следва да бъдат третирани еднакво, включително кооперациите, селскостопанските преработвателни предприятия и всички други сходни структури, така че да се насърчи участието на производителите във веригата за създаване на стойност.

Изменение 15

Предложение за регламент

Член 4

Текст, предложен от Европейската комисия	Изменение на КР
Лозаро-винарските продукти, които са етикетирани в съответствие с член 119, параграф 1, буква а), второ изречение от Регламент (ЕС) № 1308/2013 преди [конкретна дата — 18 месеца от датата на влизане в сила], могат да продължат да бъдат пускани на пазара до изчерпване на складовите наличности.	Лозаро-винарските продукти, които са етикетирани в съответствие с член 119, параграф 1, буква а), второ изречение от Регламент (ЕС) № 1308/2013 ***и ароматизирани лозаро-винарски продукти, които са етикетирани в съответствие с член 5 от Регламент (ЕС) № 251/2014*** преди [конкретна дата — 18 месеца от датата на влизане в сила], могат да продължат да бъдат пускани на пазара до изчерпване на складовите наличности. ***Етикетите, законно отпечатани преди влизането в сила на настоящия регламент, могат да продължат да се използват за предлагане на пазара на лозаро-винарски продукти и ароматизирани лозаро-винарски продукти до изчерпване на складовите наличности.***

II. ПОЛИТИЧЕСКИ ПРЕПОРЪКИ

ЕВРОПЕЙСКИЯТ КОМИТЕТ НА РЕГИОНИТЕ (КР)

Контекст

1. изтъква, че европейският лозаро-винарски сектор е един от икономическите, производствените и културните стълбове на Европейския съюз като цяло;

2. посочва, че през 2024 г. производството в Европейския съюз се оценява на 138,3 милиона хектолитра (- 3,5 % спрямо 2023 г.);

3. отбелязва, че виното е движеща сила на икономиката, туристическа атракция, културно и географско наследство, елемент на идентичност, социален фактор в много региони на Европа и продължава да бъде основен стълб на икономиката и идентичността на селските райони;

4. обръща внимание на необходимостта европейският лозаро-винарски сектор да остане конкурентоспособен и издръжлив и да продължи да бъде жизненоважна икономическа сила през следващите десетилетия;

5. подчертава, че въздействието на изменението на климата е значително: недостигът на вода, неблагоприятните метеорологични условия, епидемиите от гъбични заболявания и слабият цъфтеж доведоха до спад в производството на вино; подчертава, че лозаро-винарският сектор, както всички селскостопански сектори, играе важна роля за справяне с изменението на климата и насърчаване на биологичното разнообразие, както чрез въвеждането на екологичното лозарство, така и чрез практиките със слабо въздействие върху околната среда, опазването на почвите и приноса за постигането на по-голямо разнообразие на ландшафта, като по този начин се избягва по-нататъшно влошаване и околната среда и се допринася за това да не се допусне настоящото изменение да доведе до още по-сериозни последици;

6. поради това настоящата и бъдещата ОСП и други секторни политики трябва да включват необходимите промени, за да се признае уникалността на неполивните лозя в испанския Левант и в други средиземноморски и южноевропейски региони като култура с висока стратегическа стойност с оглед както на икономическата ѝ функция, така и на приноса ѝ за биологичното разнообразие, борбата с опустиняването и опазването на ландшафта. Наред с други мерки, следва да се въведе специална схема за директно подпомагане, съобразена с условията на неполивните лозя, която да включва допълнителни субсидии за стопанствата в сухи и полусухи райони, стимули за опазване на местните сортове и традиционните системи за отглеждане на култури, както и данъчни облекчения и подкрепа за цифровизацията и модернизацията на стопанствата. Следва също така да се предоставя подкрепа на проекти за винен туризъм, популяризиране на местната продукция и насърчаване на свързаната с лозята гастрономия чрез секторната интервенция в лозаро-винарския сектор. Трябва освен това да се гарантира, че всяка бъдеща реформа на ОСП отчита въздействието върху икономиката, заетостта и културата в селските райони, отглеждащи неполивни лозя;

7. отбелязва, че текущите демографски промени, променящите се модели на потребление и несигурността на пазара изиграха значителна роля за съществуването на сектора и за неговата издръжливост;

8. отбелязва, че настоящото положение, с проблеми като налагането на мита и тяхното развитие в краткосрочен и средносрочен план, създава несигурност по отношение на това дали ако тези проблеми бъдат счетени за „извънредни обстоятелства“ в настоящата кампания 2025 г. и следващата 2026 г., биха могли да застрашат приемствеността и стабилността на сектора на стратегическите пазари;

9. отбелязва искането на някои държави членки да подкрепят лозаро-винарския сектор чрез специални схеми за държавна помощ, одобрени от Европейската комисия в отговор на напрежението в трансатлантическата търговия, и подчертава, че един координиран европейски подход — чрез специално разработени инструменти на равнището на ЕС — би предложил по-ефективно и справедливо решение, гарантиращо, че всички региони имат достъп до подкрепа при еднакви условия на конкуренция, като по този начин се предотвратяват нарушения на пазара в рамките на единния пазар;

10. припомня, че групата на високо равнище за политиката в областта на лозаро-винарството на ЕС подчерта проблемите, набеляза нуждите и предложи решения, които бяха включени в предложението на Комисията за регулаторно изменение, определяйки комбиниран набор от целенасочени, съвместни, бързи и междусекторни действия, спомагащи за оформянето на изграждането на бъдеще на лозаро-винарския сектор, за превръщането му в конкурентоспособен в целия Съюз и за укрепването на неговата идентичност като израз на културните, географските, екологичните и икономическите традиции и такива, определящи идентичността на отделните държави от ЕС;

Политически препоръки

11. приветства препоръките на групата на високо равнище за политиката в областта на лозаро-винарството, приети на 17 декември 2024 г. и съдържащи се в предложението за регламент за изменение на регламенти (ЕС) № 1308/2013, (ЕС) 2021/20115 и (ЕС) № 251/2014;

12. отбелязва, че въпросните предложения за регулаторни промени до голяма степен отразяват исканията, отправени в препоръките на групата на високо равнище за политиката в областта на лозаро-винарството, като първи отговор на проблемите на сектора. Във връзка с това Комитетът препоръчва на Комисията да продължи работата, като отговори и на препоръките, които все още не са приети или са приети само частично;

13. приветства мерките, въведени във връзка с предотвратяването на излишъците, като изкореняването и събирането на реколтата на зелено, които спомагат за стабилизиране на пазара и защита на производителите от финансов натиск;

14. подчертава обаче, че събирането на реколтата на зелено не може да разреши структурните дисбаланси, но припомня, че ефективното използване на тази мярка изисква по-голяма гъвкавост и опростяване на използването ѝ, както и възможност за преразпределяне през годината на ресурсите на програмите за лозаро-винарския сектор между различните видове интервенции и за прехвърлянето им за следващата година в случай на неизползвани средства;

15. припомня, че мерките трябва да се разработват и прилагат в тесен диалог със съответните региони и органи на местно равнище, като се прилага по-голяма гъвкавост, опростява се използването им, насърчава се разпространението на устойчиви сортове и техники за прецизно земеделие и се предоставя възможност за преразпределяне на ресурси в програмите за лозаро-винарския сектор;

16. изтъква, че е важно събирането на реколтата на зелено да остане част от секторните интервенции в лозаро-винарския сектор, за да се осигурят необходимите средства за неговата ефективност. Възможността за допълнително национално финансиране ще помогне да се отговори на нуждите на сектора от адаптиране, но е необходимо да се гарантира, че двата източника на финансиране — ЕФГЗ и националните фондове — са съвместими и отговарят на условията на Регламент (ЕС) № 1308/2013. Поради това призовава за изменение на член 59, параграф 3 от Регламент (ЕС) 2021/2115, което да гарантира приложимостта на двата източника на финансиране, без при това да се добавят допълнителни ограничения посредством член 216 от Регламента за ООП. Това следва да се вземе предвид и по отношение на мярката за изкореняване;

17. насърчава Комисията да проучи възможността за изменение на Регламент (ЕС) 2021/2116, което да премахне годишния характер на разпределянето на средства от ЕФГЗ по линия на секторната интервенция за лозаро-винарския сектор, тъй като той затруднява управлението и използването на средствата, особено при „неструктурни“ мерки, като например събиране на реколтата на зелено;

18. приветства предложенията на Комисията относно управлението на разрешенията, по-специално удължаването на срока на валидност на разрешенията за презасаждане, като се има предвид тази положителна промяна и от гледна точка на агрономията и околната среда;

19. настоятелно призовава държавите членки да наблюдават ефективността на кризисните мерки, финансирани с 20 % от ресурсите на ООП, чрез териториални показатели и призовава за запазване на диференцираната помощ за инвестиции и иновации с добавки за микропредприятията, по-слабо развитите региони и действията в областта на климата;

20. счита, че е целесъобразно да се преразгледат критериите за приоритет при издаване на разрешенията, посочени в член 64, параграф 2 от Регламент (ЕО) № 1308/2013, които също така вземат предвид сертификатите за екологична устойчивост, биологичното производство и интегрираните производствени системи;

21. приветства премахването на санкциите за неизползване на разрешенията, предоставени чрез преобразуването на „правото на презасаждане“, в съответствие със забавянето на инвестициите в лозаро-винарския сектор;

22. подчертава, че процедурите за финансиране следва да бъдат още по-опростени от административна гледна точка, и приветства възможността за предоставяне на разрешения за конкретни наименования или области, при условие че се провеждат задължителни консултации с консорциумите за защита;

23. подкрепя въвеждането на хармонизация на етикетите, с опростяването на търговията между държавите членки, намаляване на разходите и по-прозрачен достъп до информация за потребителите; поради това оценява положително въвеждането на хармонизиран QR код за задължителната информация, интегриран с националните регистри и цифровия паспорт на виното. Новите правила за етикетиране следва да бъдат въведени по пропорционален начин, а в някои случаи — отложени с оглед на множеството настоящи кризи;

24. приветства възможността за пускане на пазара на иновативни продукти със специално наименование за продажба на лозаро-винарски продукти с ниско съдържание на алкохол чрез ясни правила за етикетиране и общи оперативно съвместими цифрови решения (блокова верига, интернет на нещата) за сертифициране, проследимост и борба с фалшифицирането, както и информация относно екологичната устойчивост на процесите на преработка;

25. отбелязва необходимостта от започване на размисъл относно комуникацията и инициативите, насочени към популяризиране и повишаване на стойността на продуктите без или с ниско съдържание на алкохол, тъй като тези продукти преминават през процес на съществена и енергоемка преработка и имат високо съдържание на захар, което оказва отрицателно въздействие върху здравето: от съществено значение са образователните кампании за отговорна консумация на вино, координирани с европейските цели в областта на общественото здраве;

26. подкрепя инициативите за насърчаване на винения туризъм, който спомага за стимулиране на икономическото развитие в селските и вътрешните райони. Виненият туризъм следва да остане екологосъобразна дейност: това е бавна и устойчива форма на туризъм, с високо качество и корени на териториално равнище, която носи ползи за местните общности;

27. изразява съжаление, че предложените от Европейската комисия мерки не са придружени от специален бюджет. Приемането на законодателни изменения изисква бюджет, който да даде възможност те да се осъществят на практика и да се отговори на нуждите на лозаро-винарския сектор;

28. подчертава, че и в лозаро-винарския сектор много неравенства между половете са преодолени чрез равенство между половете в заетостта, представителството и управлението на предприятията и групите на производителите и зпреработвателите, както и по отношение на популяризирането на териториите и винения туризъм;

29. подчертава значението на подкрепата за групите производители, които управляват вина с географско указание, чрез интегриране на устойчивия туризъм, директните продажби и късите вериги на доставки в мерките за подкрепа в съответствие със стратегията на ЕС за туризма до 2030 г.;

30. приветства увеличаването на таваните на помощта (до 80 %) за инвестиции и иновации, свързани със смекчаването на последиците от изменението на климата/адаптирането към него, като подчертава отдаването на приоритет на най-отдалечените региони и по-малките острови;

31. подкрепя удължаването до пет години на кампаниите за популяризиране в трети страни с опростен достъп за МСП;

32. препоръчва да се засилят полезните взаимодействия между ОСП и политиките на сближаване с цел финансиране на зелената и синята инфраструктура в подкрепа на устойчивостта на лозята по отношение на водните ресурси; подчертава, че това трябва да включва и правилно използване на водните ресурсипосредством мерки за предотвратяване на загубите смекчаване на последиците от екстремни явления и за контрол на качеството и безопасността на водата и на естествените и изкуствените системи за натрупване и възстановяване;

33. припомня необходимостта от подкрепяно от ЕС финансиране, за да се обърне внимание и на социалната устойчивост чрез интегрирани подходи за развитие на селските райони, които включват работниците в лозаро-винарския сектор, жените и младите земеделски стопани, и да се насърчава достъпът до жилищно настаняване, транспорт и цифрова свързаност във винопроизводителните региони;

34. припомня необходимостта от проучване на възможностите за използване на неизразходвания бюджет за секторна интервенция за финансиране на други мерки за прогнозиране и управление на кризи, както се изисква в препоръките на Групата на високо равнище по въпросите на виното. Във връзка с това отбелязва като възможен вариант изменението на Регламент (ЕС) № 1308/2013, за да се позволи заделяне на определен процент от бюджетните тавани на споменатите програми за подпомагане (посочени в приложение VI), който би могъл да се използва за финансиране на помощи при криза, след предварително разрешение от Комисията.

Брюксел, 2 юли 2025 г.

Председател
на Европейския комитет на регионите
Kata TÜTTŐ